

SURSA INTERNET :

<http://cristidanilet.ro/continut/carti-monografii/2006-raport-justitie/90-profesia-de-avocat>



Cap. 05 PROFESIA DE AVOCAT

JUDECATOR CRISTI DANILET

In prezent membru CSM, ales din partea Judecătoriilor febr.2011-ian.2012: coordonator al comisiei nr.4 "Transparență și Integritate" a CSM, 2001: coordonator național al programului de educație juridică în învățământul preuniversitar, 2014.



Idei centrale:

Avocații trebuie implicați în reforma justiției.

Mai întâi însă, trebuie rezolvată criza de identitate a acestei profesii.

Sunt chestiuni financiare care trebuie lămurite.

Profesia de avocat a cunoscut evoluții spectaculoase și surprinzătoare în ultimii 16 ani. **Pretenția liderilor profesiei de a recupera și continua tradiția antebelică a fost contrazisă de realitatea evenimentelor și a reglementărilor post-revoluționare, care au transformat avocatura românească într-un produs hibrid, marcat de toate tarele mai noi și mai vechi ale societății românești.**

Raportul de față enunță succint (dar relevant) și cu subiectivism (dar sincer), numai o parte din împrejurările ce au determinat contradicțiile și inechitățile cu care ne confruntăm în prezent.

1. Puțină istorie recentă

Ca mai toate instituțiile României postdecembriste, între anii 1990-1995 și avocatura a parcurs o perioadă de haiducie, în care cine a putut a profitat din plin de puținătatea reglementărilor în materie.

Decretul lege nr. 90 din 28/02/1990 privind unele masuri pentru organizarea și exercitarea avocaturii în România^[1] a permis emanciparea avocaturii de sub tutela Ministerului Justiției, reglementând-o simplist ca funcționând în baza principiului autonomiei profesiei. Cu aceeași ocazie au fost enumerate în avanpremieră și organele profesiei: *Congresul avocaților din România, Consiliul Uniunii avocaților din România, Comisia permanentă a uniunii, Președintele uniunii, Adunarea generală a baroului, Consiliul baroului și Decanul baroului*, cu mențiunea că *Uniunea avocaților din România și barourile au personalitate juridică*.

Aparent, UAR (care din 2004 a devenit Uniunea Națională a Barourilor din România – UNBR) și barourile și-au dobândit personalitatea juridică chiar înaintea constituirii lor *de iure*.

Asta pentru că într-un ultim articol (al patrulea și ultimul!), **Decretul lege nr. 90/1990 ținea să traseze cu fermitate și sarcina potrivit căreia în termen de 15 zile de la adoptarea prezentului decret-lege se vor constitui organele Uniunii avocaților din România. (!?)**

Avem și în prezent dificultăți în a identifica subiectul activ al prevederii citate – practic cine trebuia să constituie structurile respective?

Acest defect din naștere, datorat în parte fecundității ingenuie a Consiliului Provizoriu de Uniune Națională și în parte precarității legislației referitoare la persoane^[2] face ca și în prezent actul de concepție imaculată a organelor moderne ale profesiei de avocat să fie receptat ca un fapt pe cât de incontestabil, tot pe atât de miraculos.

Legea organică nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat instituie tardiv^[3] un cadru sistematic, dar plin de incoerențe pentru funcționarea avocaturii. Epoca de haiducie este însă părăsită cu regrete, și legea este plină de menajamente față de nostalgici, reglementând prin dispozițiile sale tranzitorii că „*Actualele birouri de avocați, prevăzute de Decretul-lege nr. 90/1990*

privind unele măsuri pentru organizarea și exercitarea avocaturii în România, își pot continua activitatea, în aceleași condiții, pe o perioadă de 3 ani de la intrarea în vigoare a prezentei legi”.

Uluitoare este și prevederea conținută la acea dată în forma inițială a art. 77, potrivit căreia „Cheltuielile efectuate pentru investiții, dotări și alte utilități, necesare cabinetelor de avocați și celorlalte forme de exercitare a profesiei, care se înființează în temeiul art. 5 din prezenta lege, **se scad** din veniturile impozabile pe o durată de 3 ani de la data intrării în vigoare a prezentei legi”. Puțini dintre majoritarii avocați tineri din prezent realizează că timp de doi ani și jumătate, mai exact până la abrogarea expresă cu data de 01 ianuarie 1998 a art. 77 din legea 51/1995, prin efectul OUG nr. 85/1997 privind impunerea veniturilor realizate de persoanele fizice, principiul sacrosanct^[4] și scandalos de atipic al **deductibilității integrale** a cheltuielilor cu investițiile în cabinetele de avocați, a constituit tocmai cheia succesului inițial al marilor case de avocatură.

Norocoșii avocați ai acelor vremuri și-au procurat astfel case, mașini, terenuri, bunuri imobile dar și mobile, care au fost integral deduse (și nu amortizate) din veniturile brute ale acelor ani, cu consecința restrângerii drastice a bazei de impozitare.

Această facilitate fără precedent a fost unică și a durat exact atâta timp cât a fost nevoie. Promoțiile supradimensionate de tineri juriști bătând cu speranță la porțile avocaturii abia începând cu anul 1998 când alegeau *dreptul de masă*^[5] în puzderia de facultăți de drept de stat^[6] și private nu au mai prins acele vremuri.

2. Tinerii avocați

Pe fondul creșterii exponențiale a numărului doritorilor de avocatură, profesia, controlată de o „veche gardă”, a început să se autoprotejeze instituind diverse obstacole în forma unor interviuri, apoi examene, dar mai ales în forma tutelei impuse avocaților stagiați pentru perioada de stagiul, și în cele din urmă, prin examenul de definitivare în profesie.

Până la vremea de cumpănă a anilor 1995-1997, avocatura a cunoscut puține și nesemnificative filtre profesionale, astfel încât *numai cine nu a vrut nu a ajuns avocat*. Printre cei ce au intrat primii în avocatură au fost foștii judecători ai erei comuniste, foștii procurori, foștii polițiști, și nu în ultimul rând, foști securiști. Ei au adus în profesie întreaga zgură a epocii ceaușiste, toate apucăturile și toate tehnicile cunoscute de manipulare și șantaj. Până în prezent, poziția lor privilegiată în profesie a fost timid sau deloc atacată de tinerii avocați, astfel încât vechea gardă controlează și în prezent avocatura din poziții cheie, având grijă să instituie bariere suplimentare tocmai pentru a-și *securiza* suplimentar poziția.

Acum, tinerii avocați sunt cronic marginalizați, Barourile nefăcând nimic substanțial pentru a le facilita debutul în profesie, sau eventual pentru a le proteja demnitatea și a preveni căderea acestora în compromis. Dimpotrivă,

prin reglementări succesive, conducerile Barourilor au introdus piedici suplimentare, mai ales de ordin patrimonial (taxe enorme, fără corespondent în prestații efective[71]) cu referire la accesul în profesie, la constituirea de cabinete, de sedii secundare etc.

În plus de aceasta, statutul profesiei conține prevederi exprese cu privire la vechimea minimă neîntreruptă în profesie **de 8 ani** pentru ca un avocat să poată deține funcții reprezentative în consiliile barourilor sau în consiliul UNBR, în timp ce vechimea minimă de eligibilitate în comisiile de disciplină este de nu mai puțin de **10 ani!**

Un calcul simplu arată că la alegerile ce urmează să aibă loc pentru consiliile barourilor și consiliul UNBR în 2007 sunt eligibili cel mult avocați activi în profesie cel mai târziu din primăvara anului 1999. Cu alte cuvinte, este practic exclusă participarea unor generații mai tinere în structurile profesionale timp de cel puțin încă un mandat, până în 2010!. Avocatul Ștefan Baranga, un septuagenar cu o conștiință tânără, și vechi fluierător în biserică, remarcă cu umor în vacarmul Adunării Generale a Baroului București ținute la Sala Palatului în data de 11 martie 2006 că *„este cu totul absurdă pretenția unor tineri avocați de a ocupa un loc sau două în consiliul Baroului [format din 15 membri aleși – nn] cu ocazia următoarelor alegeri: dat fiind că tinerii sub 35 de ani reprezintă peste 80% dintre cei 7190 de avocați ai Baroului București, ei, tinerii, ar trebui să ocupe MAJORITATEA posturilor de consilieri, și pensionarii să spere să aibă un reprezentant!”*.

Cu toate acestea, nu se poate spune că tânăra generație de avocați este pregătită să preia conducerea organelor profesiei, întrucât singura școală de care a avut parte a fost școala venală și presărată de umilințe și ipocrizie a stagiaturii formale pe lângă măștri din vechea gardă. Tinerii avocați, stagiari sau definitiv, își detestă (atunci când pot fi sinceri) măștrii și destinul de care au avut parte la începutul carierei. Paradigma în care au evoluat este binecunoscută: în cele mai multe cazuri au fost nevoiți să plătească șpagă pentru a-și găsi un avocat îndrumător sau au fost nevoiți să lucreze fără plată în perioada de stagi, ba chiar au emis chitanțe fiscale pentru onorarii retrocedate fictiv către măștri venali, aflați veșnic în căutare de cheltuieli deductibile în vederea reducerii bazei impozabile.

Se observă cu relativă ușurință cum starea de accentuată dependență economică și morală din perioada stagiaturii le-a amprentat profund conștiințele multor avocați din noile generații, aducându-i la un jenant numitor comun al profesiei, în zona mediocrității intelectuale dar, de-bine/de-rău, și a relativei prosperități materiale.

Există și avocați angajați într-o luptă surdă pentru subzistență în zona umbroasă a distribuției și plății „oficiilor” (cauzele penale în care asistența din oficiu este obligatorie) prin intermediul barourilor. Scandalurile în această mocirlă se țin lanț pe tema favoritismelor de care dau dovadă acei avocați din consiliile barourilor care se ocupă nemijlocit alocarea oficiilor.

3. Amoralitatea avocaturii

Nevoiți să facă constant compromisuri, tinerii avocați devin treptat còpii fidele ale celor de la care au învățat meserie și chiar se mândresc ipocrit cu unele pseudo-performanțe profesionale.

Eu au aflat chiar de la maestri cum te poți îmbogăți practicând cu tupeu traficul de influență pe lângă magistrați neprincipiali, grefieri iresponsabili, sau funcționari slabi de înger. Ei știu cum pot evita fiscalizarea veniturilor, amenințând clientul că emiterea unor documente contabile presupune majorarea onorariilor cu costul inerent al taxelor datorate la fisc și al contribuțiilor datorate la Casa de asigurări a avocaților, totul pentru a-l determina să renunțe să mai ceară factură fiscală și chitanță pentru sumele achitate.

Într-o estimare optimistă cel puțin 20% („numai” vreo 2000) dintre avocații activi, membri ai baroului București și cotizanți ai Filialei București a Casei de Asigurări a Avocaților, nu sunt și onești contribuabili la Fisc. Avem indicii că nu sunt nici măcar înregistrați în evidențele ANAF și nimeni nu a avut curiozitatea sau autoritatea fără de prihană să compare (prin intermediul codurilor numerice personale) evidențele avocaților cotizanți ai CAA cu contribuabilii persoane fizice autorizate evidențiați bazele de date ANAF București. Surprizele ar putea întrece orice așteptări, însă nu se dorește redarea demnității și epurarea profesiei de membrii săi indeciși, întrucât această vulnerabilitate permite controlul efectiv al unei valoroase mase de manevră cu ocazia alegerilor și a altor decizii ce trebuie luate în adunările generale ordinare și extraordinare ale profesiei.

Cum respectivii avocați știu bine că și alții știu sau practică toate aceste trucuri, ei se simt vulnerabili față de colegii avocați, de instituțiile profesiei și de autoritățile fiscale, care dețin în mod prezumtiv pârghiile legale pentru a-i trage la răspundere dar omit sistematic să o facă. Ei preferă să nu se implice în nici un fel în viața profesiei, aplică legea tăcerii cu privire la ceea ce știu despre ei înșiși și despre alții și nu cer decât să fie lăsați în pace. Și chiar sunt lăsați în pace, însă indiferența lor vinovată constituie o tară ce nu permite profesiei în ansamblu să evolueze demn.

4. Criza identitară

Avocatura românească traversează totodată și o preocupantă criză identitară și este încă departe de principiile și valorile europene. Momentul aderării la UE ne surprinde într-o postură deosebit de dificilă atât din punct de vedere moral, cât și din punct de vedere instituțional.

O serioasă provocare a venit până în prezent din direcția **barourilor alternative**, forme paralele, originale și atipice, de organizare a profesiei de avocat, situate în afara structurilor tradiționale și în opoziție cu acestea încă de mai mulți ani.

Inițiatorul provocării este [Pompiliu Bota\[8\]](#), auto-intitulat „avocat bombă” care de mai mulți ani manevrează abil și vizibil amuzat, atât presa cât și sistemul judiciar, obținând **recunoașterea legală a unor organizații profesionale paralele, intitulate Barouri și Uniune, precum și a unor însemne profesionale (inclusiv la OSIM), precum sigla justiției, anumite denumiri de Barouri, și chiar termenul de „robă”. Totul spre exasperarea neputincioasă a barourilor „descălecătoare” (expresia a fost lansată tot de Pompiliu Bota), pretins izvorâte direct din legea 51/1995 de organizare și funcționare, în absența absolută a oricăror acte constitutive și de asociere formală, sancționate ca atare prin autorizații judecătorești.**

Pompiliu Bota și organizația lui a atins chiar performanța de invidiat de a obține, după cum singur se laudă[\[9\]](#), nu mai puțin de 93 de rezoluții de neîncepere a urmăririi penale în plângeri penale formulate de barourile tradiționale împotriva sa și a prozeliților săi, dintre care mai mult de 36 au fost confirmate ulterior de instanțe. Apărarea sa a fost simplă: el nu recunoaște înființarea legală a Barourilor tradiționale și insistă ca acestea să se legitimeze prezentând actele lor constitutive. Cum acestea nu apar, pentru că nu există, Bota pleacă de la poliție [triumfător\[10\]](#).

Barourile alternative au pus în fața barourilor tradiționale o oglindă ontologică în care acestea din urmă nu au găsit încă curajul să se privească cu sinceritate. Însă apariția barourilor alternative a fost posibilă numai pe fondul insuficienței, îngustimii și ipocriziei structurilor tradiționale, acuzând prin simpla lor existență o serie de defecte de organizare a profesiei ce nu au fost remediate nici în prezent.

Astfel, structurile paralele înființate de Pompiliu Bota, mai vechi (Baroul Constituțional) sau mai noi (barouri județene omonime barourilor tradiționale, Sindicatul Liber al Juriștilor din România etc.) numără în prezent aproximativ 2000 de avocați alternativi, cu toții licențiați în drept, însă mai puțin norocoși atunci când au încercat să își găsească un loc în cadrul barourilor tradiționale. Bota bravează pe tema costurilor reduse de acces și funcționare în barourile sale (în structurile sale asociative taxele sunt excluse, însă se practică absurd un sistem de „donații” din partea membrilor, astfel încât să fie totuși posibilă colectarea de fonduri.)

5. Reacții isterice

Prin modificările aduse Legii 51/1995 prin Legea 255/2004[\[11\]](#) au fost instituite o serie de baricade împotriva proliferării structurilor profesionale alternative în legătura cu profesia de avocat. **Prin modificarea adusă art. 1 alin. 3 din Lege s-a prevăzut: „Constituirea și funcționarea de barouri în afara U.N.B.R. sunt interzise. Actele de constituire și de înregistrare ale acestora sunt nule de drept.”**[\[12\]](#). Destul de frustrant, nici de această dată o cauză de nulitate absolută expresă nu a

reușit să retroactiveze, astfel încât se pare organizațiile paralele de avocați constituite anterior de Pompiliu Bota și nerecunoscute de UNBR nu s-au prea sinchisit că tocmai fuseseră scoase în afara legii. [...]

Raționamentul introdus în lege se pare însă că urmează o logică inversată, un fel de a pune căruța înaintea cailor. Se pare că nu a observat nimeni că UNBR nu poate constitui sursa de legitimitate a barourilor pentru simplul motiv că barourile formează uniunea și nu invers. În aceeași ordine de idei, ar mai trebui remarcat că nimeni nu și-a dat osteneala să califice de o manieră lipsită de echivoc regimul juridic aplicabil Barourilor (în accepțiunea Legii 51 art. 48.2 – *organizații cu personalitate juridică, patrimoniu și buget propriu*).

Cum Bota nu pretinde altceva decât că și barourile și uniunile sale sunt constituite și funcționează conform Legii 51/1995, chiar modificate, culmea, prin legea 255/2004, după cum arată în propriile acte de înființare^[13], tot ce au găsit mai bun de făcut avocații din barourile tradiționale, a fost să altereze legea de organizare a profesiei până la limita (ne)constituționalității, ajungând, iată, să condiționeze legalitatea liberei asocieri la constituirea de Barouri^[14], de adeziunea și primirea acestora în cadrul UNBR.

Un eșec similar s-a înregistrat și în invocarea (retorică) și aplicarea în practică (pe seama barourilor alternative, bineînțeles) a drasticelor interdicții introduse tot cu ocazia Legii 255/2004 prin modificarea art. 82 din Legea 51/1995 în urma unui intens lobby parlamentar^[15].

Bota pretinde că avocații săi nu datorează vreo „zeciuală” către vreo casă de asigurări a avocaților, dar nu pentru că sistemul creat de el ar fi mai generos, ci pentru că pur și simplu organizația sa nu instituie nici un sistem de asigurări sociale autonome, organizat în cadrul profesiei. Bota aplică doar titlurile care îi convin din Legea avocaturii 51/1995 republicată, și ignoră complet orice alte prevederi care îl deranjează.

El își simplifică astfel existența și misiunea revoluționară, cu largul concurs al partizanilor săi ingenui. Totodată însă el îndeamnă la reflecție cu privire la funcționarea prezentă și credibilitatea viitoare a sistemului de asigurări sociale al avocaților, consacrat de legea 51/1995 și funcționând sub în cadrul structurilor tradiționale ale profesiei de avocat.

„Amenințării” pe care Bota o reprezintă și în prezent, Comisia permanentă a UNBR a înțeles, după urmează să arătăm, să îi dedice și ultimul Congres al avocaților din vara anului 2006, trecând într-un plan secund orice alte teme ce ar putea interesa pe avocații români.

Cu toate acestea, avem convingerea intimă și unanim împărtășită de cercuri largi de cunoscuți, că Bota nu reprezintă nicidecum un pericol real, cuantificabil și iminent. El nu este nicidecum perceput ca atare de o majoritate a avocaților din structurile tradiționale, ci mai degrabă este folosit abil în scopuri diversioniste de către conducerea alienate ale barourilor tradiționale, ca o sperietoare bună în orice împrejurări, și oricând

preferabilă abordărilor responsabile ale problemelor reale, de fond, cu care ne confruntăm.

6. Alienare și diversiune

Dând curs acestor preocupări și neputințe, **Congresul avocaților de la Mamaia din 29 iunie 2006 a adoptat pentru al treilea an consecutiv o nouă HOTĂRÂRE PRIVIND PROTESTUL PROFESIEI DE AVOCAT FAȚĂ DE REFUZUL AUTORITĂȚILOR COMPETENTE DE A RESTABILI ORDINEA DE DREPT IN EXERCITAREA PROFESIEI DE AVOCAT ȘI DE A ÎMPIEDICA PRACTICAREA ILEGALĂ A PROFESIEI DE AVOCAT ÎN ROMÂNIA.**

Textul [acesteia\[16\]](#), publicat la loc vizibil atât pe site-ul UNBR (www.unbr.ro) cât și pe site-ul Baroului București (www.baroul-bucuresti.ro), anunță ritos că s-a hotărât *utilizarea ca formă de protest împotriva atitudinii autorităților publice care permit și nu sancționează încălcarea flagrantă a Legii nr. 51/1995 privind organizarea și exercitarea profesiei de avocat, suspendarea asistenței juridice în cauzele penale și civile în care apărarea este obligatorie, începând cu data de 11 septembrie 2006.* Mai pe românește: GREVĂ!

Este vorba despre un demers pe cât de absurd, de nejustificat și de ineficace, tot pe atât de imposibil de luat în serios. Puțini avocați au auzit măcar de enormitatea hotărâtă la ultimul Congres și practic nimeni nu și-a propus să intre în grevă în modalitatea și cu motivația arătată. În prezent greva e suspendată, evitându-se un deznodământ previzibil și penibil. Chemarea la greva poate că va fi reluată. Sau poate că nu. Deocamdată SUSPANS!

Ceea ce se urmărește de fapt este deturnarea atenției și competențelor acestor organe ale profesiei cu atribute decizionale (adunări, congrese) de la ordinea de zi obișnuită (prezentarea și dezbaterile situațiilor financiare anuale, aprobarea bugetelor, descărcarea de gestiune). Abil manipulate, dezbaterile în aceste foruri se concentrează steril și exagerat asupra pretensei recrudescențe a fenomenului barourilor alternative.

Decanul Baroului București, Cristian Iordănescu, se arată preocupat în cel mai înalt grad de problema barourilor alternative, și atunci când nu cere arestarea lui Pompiliu Bota, îl urmărim cum propune cu o insistență demnă de o cauză mai bună *unificarea tuturor profesiilor juridice în cadrul unei singure profesii legale[17]*. Ideea sa este greu de înțeles și e cam fără sens; până acum nu a cunoscut nici un fel de fani declarați, în afara propunătorului însuși.

Pe de altă parte, dânsul încearcă la un alt nivel reanimarea fostei Asociații (interbelice) a Magistratilor si Avocatilor din Romania, ca fiind o parte integranta a reformei juridice din România[18], foarte probabil în ideea re-legitimării indirecte pe aceasta cale a Instituțiilor Barourilor si UNBR, bineînțeles, cu excluderea și înfrângerea definitivă a structurilor paralele înființate de Pompiliu Bota.

7. Probleme de fond

Conducerile barourilor tradiționale, ale Uniunii Naționale a Barourilor din România și Casei de Asigurări a Avocaților au urmărit an de an să îl transforme pe avocatul bombă Pompiliu Bota în inamicul public numărul 1, cu prilejul adunărilor generale și a congreselor avocaților, evitând astfel dezbaterile de fond asupra chestiunilor curente, mai puțin palpitate și indiscutabil mai plictisitoare, ce țin de buna organizare a profesiei, și anume: analiza rapoartelor anuale de gestiune, aprobarea bugetelor de venituri și cheltuieli, armonizarea și modernizarea prevederilor statutare etc.

Într-adevăr, în [raportul\[19\]](#) Casei de Asigurări a Avocaților pe anul 2005 prezentat pe fugă la Congresul de la Mamaia, și numai după ce Bota și pericolul reprezentat de el a ținut capul de afiș al dezbaterilor timp de mai multe ore, s-a arătat, printre altele, că *29,87% din membrii CAA achită cote minime și aduc un aport de circa 10% din venituri; 5,43% achită cote maxime și aduc un aport de circa 20% din veniturile sistemului, iar 59% achită cote procentuale și aduc un aport de circa 70% la veniturile sistemului.* Abia această problemă ține de fondul preocupărilor pentru bunul mers al sistemului de asigurări sociale, oferind unele indicii cu privire la ineficiența și inechitatea colectării cotelor de contribuție de la avocații activi din profesie.

Trebuie semnalat faptul reconfortant, dar preocupant totodată, că față de numărul mic de persoane aflate în plată în prezent (avocați la pensie, beneficiari ai altor drepturi), sistemul înregistrează în mod natural, în ciuda unei colectări deficitare a contribuțiilor, excedente anuale deosebite – veritabile averi deținute în formă lichidă – prin urmare extrem de perisabile și supuse unor riscuri de plasament, dar în legătură cu care știm foarte puține lucruri.

După cum am reușit să aflăm din dezbaterile derulate cu dificultate și numai *in extremis* la Adunarea Baroului București din 11 martie 2006[20] (când decanul Cristian Iordănescu l-a plasat tot pe inamicul Bota în centrul desemnat al „preocupărilor” adunării), cel mai mare excedent îl înregistrează Filiala București a CAA cu 39.130.774,35 lei (echivalentul a 10,99 milioane Euro!!!). Putem bănui că excedentul total de care dispune Casa Națională este chiar mai mare, însă putem suspecta și existența anumitor lipsuri, pentru că este vorba despre administrarea unor sume uriașe pe care conducerea Casei Naționale de Asigurări a Avocaților „uită” să le comunice membrilor cotizanți.

Cum e de previzionat, situația va fi cu totul alta în următorii 5-10 ani, și este bine să începem să interogăm sistemul încă de pe acum. Observăm că excedentele multianuale cumulate ating cifre impresionante, însă acestea nu sunt nicăieri exprimate în clar nici de către raportor, președintele CAA av. Viorel Pascu, nici de către comisia de cenzori. În ciuda cererilor repetate formulate de avocații prezenți în Adunarea Generală a Baroului București de anul acesta, conducerea Baroului și a Filialei București a CAA

refuză cu obstinație să se manifeste transparent și să permită auditarea profesionistă a execuției bugetelor anuale și a excedentelor cumulate.

Ignorăm prin urmare atât volumul real cât și structura de portofoliu a plasamentelor efectuate de Casa de Asigurări a Avocaților, o instituție extrem de bogată și care nu pare să dea socoteală nimănui, însă pretinde de la toți avocații o cotă de contribuție la nivelul a 10% din încasările lunare brute. Asta ne dă în suficientă măsură dreptul să întrebăm unde ne merg banii.

Evidențe contabile mai puțin vaste sunt în materie societară, dar și materie asociativă, supuse unor norme de transparență pe baza unor **raportări semestriale**, precum și pe baza **auditării anuale** de specialitate. **Cenzorii CAA (doi avocați activi și unul pensionar, cum cere legea!), nu sunt nici măcar economiști de profesie[21], și nu pot fi credibili atunci când raportează în scris, formal și lipsit de convingere, o dată pe an, executarea fără reproș a bugetelor unei instituții autonome cu personalitate juridică de drept public[22].**

Raportul CAA prezentat la ultimul Congres surprinde și îngrijorează cu vestea că „în ședința Consiliului CAA din 26.10.2005 s-a analizat eventualitatea efectuării de investiții imobiliare prin alocarea unui procent de 25% din disponibilul existent în fondul centralizat al sistemului (!?) și din disponibilul aflat în administrarea filiale București pentru construirea unui imobil cu destinație de Birouri.” Investiția propusă este estimată la suma considerată „modică” de 6-7 milioane Euro și nu are la bază nici un fel de studii de fezabilitate!

Intenția și dimensiunea investițională nu poate să nu frapeze, întrucât ar afecta iremediabil bugetul Casei de Asigurări, pe termen mediu și lung, într-o proporție considerabilă, totul pe baza unei rețete clasice (a sacului fără fund) de deturnare de fonduri prezumat lichide în afaceri imobiliare cu randament incert. Spre comparație, construcția și finisarea unui edificiu de tip Mall, o afacere eminamente lucrativă, costă în jur de 18-20 milioane de euro și se amortizează în 15-20 de ani, iar un hypermarket de tip Carrefour este sensibil mai ieftin!

Cu aceeași ocazie, onoratul Consiliu CAA a mai propus Congresului, însă nu în cadrul unor dezbateri autentice, ci cu jumătate de gură, prin materialul scris aflat la mapă „valorificarea prin vânzare a terenurilor aflate în proprietatea CAA situate în Stațiunea Poiana Brașov (!?) și orașul Predeal (Filiala București) (!?), localități unde se practică prețuri foarte mari, dar construcțiile costă mult și utilizarea sumelor rezultate din înstrăinarea acestor bunuri imobiliare să fie, spre exemplu, pe raza localităților Breaza (!), sau Cornu (!!), sau Comarnic (!!!), sau Poiana Cămpina (!!!!), etc, unde să edificăm un hotel cu servicii polivalente, pentru pensionari și avocați aflați în activitate, pentru întreținerea sănătății și odihnă, iar pentru tinerii avocați, inclusiv cu teren de golf la standarde internaționale...” Despre descrierea, amplasamentul exact, valoarea

contabilă sau de piață a respectivelor imobilizări corporale nu ni se spune nimic, iar inventarierea patrimoniului Casei de Asigurări a Avocaților, înființate începând cu anul 2001 rămâne și la această dată un deziderat.

Investitorii trecuți de vârsta pensionării din conducerea CAA mai estimează că „susținerea financiară a complexului s-ar asigura din închirierea acestuia, primindu-se o parte din preț de la anumite categorii de pensionari - cei cu venituri modeste vor beneficia de cazare gratuită - și avocații activi și o sumă integrală – preț – de la ceilalți turiști.” și încrezători că mai apucă acele vremuri, ei speră că „un asemenea obiectiv ar urma să fie dat în exploatare în 2009.” Având în vedere că aceste demersuri sunt nu numai departe de a fi puse în practică, dar și complet fanteziste, ne exprimăm încă o dată^[23] îngrijorarea față de amatorismul unor astfel de susțineri.

8. Ambiguitățile profesiei de avocat

Cifrele prezentate în rapoartele de activitate ale organelor profesiei și în bugetele supuse formal aprobării în adunările generale anuale ale Barourilor și în Congresele avocaților din 2000 și până în prezent nu au fost nicicând evidențiate în termeni comparativi, iar datele referitoare la anii precedenți au lipsit sistematic din expunere. Tot astfel au lipsit și graficele și prezentările sinoptice, și nimeni nu a putut analiza tendințele și nici prognoza responsabil funcționarea sistemică pentru viitor.

Încă și mai deranjant este faptul că persoanele alese să reprezinte interesele avocaților în structurile de conducere și-au făcut un obicei în a căuta să oculteze temele de interes, omițând sistematic în ultimii ani să facă publice în timp util materialele ce trebuie urmau a fi supuse analizei în aceste adunări, astfel încât nimeni să nu se poată prezenta la dezbateri cu temele făcute în prealabil.

Pentru o corectă informare și apreciere critică, ar fi de dorit ca materialele să fie aduse la cunoștința avocaților, mai cu seamă în formă virtuală, pe internet, cel puțin o dată cu lansarea convocatorului și fixarea ordinii de zi. Considerăm că în privința gestiunii fondurilor Casei de Asigurări a Avocaților Se impune totodată și lansarea unei dezbateri publice pentru adoptarea unor reguli prudențiale de plasament și investiție a excedentelor multianuale înregistrate de Casa de Asigurări a Avocaților în fonduri lichide și semi-lichide, cu excluderea oricăror aventuri imobiliare. În context trebuie semnalat că nici legea de funcționare, nici statutul și nici regulamentul de funcționare al CAA nu oferă NICI UN FEL DE INDICII cu privire la destinațiile pe care le pot primi fondurile acumulate din prelevarea cotizațiilor și nici regimul de verificare periodică a integrității patrimoniului. O asemenea scăpare este pur și simplu uluitoare.

O situație similară întâlnim și în cazul exercițiilor financiare ale Barourilor și UNBR, organe care nu cunosc nici măcar acte constitutive și regulamente de funcționare, pentru că, așa cum am mai arătat, acestea se consideră *descălecătoare*® direct din Legea și statutul profesiei de avocat.[\[24\]](#)

De altfel, activitatea Barourilor din România se desfășoară în mod total netransparent, barourile nu au website-uri reprezentative și convingătoare și că nu fac publice în nici un mod dezbaterile și deciziile adoptate în ședințele Consiliilor Barourilor din București și din țară. Aceste documente nu pot fi accesate liber nici măcar de către membrii în bibliotecile barourilor.

În aceste condiții, nu suntem păstrătorii nici unor tradiții (valoroase), și nu ne putem nicidecum considera superiori barourilor alternative ale lui Bota. În treacăt fie spus, Baroul București (considerat baroul lider cu aproape jumătate din totalul avocaților din România), ar avea chiar și resursele financiare pentru a demara la nivel național efortul de transparență în mediul virtual în numele tuturor Barourilor. Este însă lipsit de inițiativă și mai ales, de puterea exemplului. Singurul exemplu (prost) cu care Baroul București își câștigă reputația unei adunături de iresponsabili este [FORUMUL\[25\]](#) complet nemoderat și absolut anonim ce funcționează trivial pe site-ul reprezentativ al instituției. Urmărirea, fie și ocazională, a discuțiilor imunde ce au loc pe forumul virtual al Baroului București, la care participă spornic chiar și personalul deosebit de frustrat și măcinat de contradicții interne de la sediul str. Dr.Râureanu nr. 3, poate fi o experiență palpitantă, dacă nu ar fi și deopotrivă jenantă, și totodată o mare pierdere de timp, pentru orice persoană cu scaun la cap.

Revenind la problemele de fond, considerăm că se impune modificarea legii și statutului în sensul reglementării mai clare a raporturilor ierarhice de subordonare dintre Barouri și Filialele CAA (cel puțin la nivelul subordonării dintre UNBR și CAA) precum și disocierea imperativă componentelor nominale ale consiliilor barourilor (și a consiliului UNBR) în raport de consiliile filialelor CAA (precum și al Casei Naționale), și în aceeași ordine de idei este de dorit și emanciparea Consiliului UNBR de sub tutela de facto a Baroului București, pentru că prezența unora și aceluiași oameni în structuri aflate în contrapondere reciprocă, face invariabil ca mecanismele de control să nu funcționeze.

Mai ținem să semnalăm jenați, dar sinceri, și faptul că Statutul profesiei de avocat conține prevederi aberante (veritabili cai troieni construiți viclean tocmai în scopul vădit al fraudării legii). Facem trimitere la reglementarea conținută în art. 308 alin. 4, din ultima versiune publicată[\[26\]](#) (cea din luna ianuarie 2005) a Statutului profesiei de

avocat, modificare adoptată și introdusă în spiritul unei rușinoase rezoluții a Congresului Avocaților din anul 2004. Este vorba despre un text cu o aparență benignă, însă cu semnificații importante pe linia fraudării instituționale a fondurilor casei de asigurări de către mai toți avocații interesați. Textul vizat prevede că **„Avocatul care plătește cota maximă de contribuție nu are obligația de a declara valoarea veniturilor suplimentare cotei plătite”**. În clar, Casa de Asigurări a Avocaților își refuză prerogativa de a evidenția totalul veniturilor brute încasate de avocați, renunțând implicit și la posibilitatea de a corela încasările declarate de contribuabili către Casă cu veniturile brute declarate către ANAF prin intermediul comparației cu declarațiile fiscale de venituri.

De altfel, regularizările anuale ale plăților contribuțiilor datorate către CAA au rămas un fenomen extrem de rar și atipic în afara periodicelor reglări de conturi ale oamenilor din stăpânire, cu dizidenții din profesie. Observăm de altfel că regulamentul de funcționare al Casei omite să instituie în mod imperativ regularizări periodice ale plăților de contribuții cu declarațiile fiscale de venituri anuale.

Reglementarea la care am făcut trimitere produce efecte paradoxale nu numai asupra nivelului colectării contribuțiilor (zeciuielii) de către Casă, dar și asupra colectării impozitelor datorate de avocați către autoritățile fiscale: foarte mulți se vor simți liberi să declare venituri mai mici și către fisc, profitând imposibilitatea corelării lor încrucișate a declarațiilor fiscale de venituri anuale cu declarațiile lunare de încasări brute către CAA.

Mai ținem să remarcăm și faptul că plafonarea maximală a contribuțiilor datorate lunar (și nu semestrial sau anual!) la fondul de asigurări sociale, reprezintă în sine o poartă larg deschisă pentru fraudarea veniturilor CAA. În clar, pentru încasările lunare mai mari de 7200 RON avocații nu numai că nu sunt datori să declare venitul brut (după cum am arătat mai sus), dar ei nu mai datorează nici contribuții către Casă decât în limita plafonului de 720 RON.

**COTE MINIME SI MAXIME PRIVIND PLATA CONTRIBUTIILOR DE ASIGURARI
SOCIALE 2006 IN FUNCTIE DE VENITURILE REALIZATE LUNAR CF. COMUNICARILOR
TRANSMISE DE CAA**

Av. definitivi			Av. stagiaari		
L una	Venit brut lunar	Cota de contributie	Lun a	Venit brut lunar	Cota de contributie
	din profesie			din profesie	

	0 - 850 RON	85 RON		0 - 260 RON	26 RON
ia n- aprilie	850,01 - 7200	10% din venit	ian- aprilie	260,01 - 7200	10% din venit
	peste 7200 RON	720 RON		peste 7200 RON	720 RON

Această stare de fapt și de drept poate fi (și este!) speculată în felul următor, fără nici un fel de riscuri: în măsura posibilităților, timp de mai multe luni, avocatul interesat declară venituri brute minime (sub 850 RON), achitând cota minimală de contribuție, stabilită ca mai sus. Nu îi rămâne decât să fiscalizeze într-o singură lună calendaristică venituri mult superioare plafonului de 7200 RON (sume pe care nu trebuie nici măcar să le declare către Casă!) achitând sec cota maximală de contribuție de 720 RON. Pe ansamblu, în decursul unui an fiscal, unii pot astfel realiza economii importante, care însă ar trebui să conteze și ca fraude din perspectiva Casei de asigurări a avocaților, și chiar și din cea a Fiscului.

Evident, nu există nici un interes pentru ca această reglementare neghioabă să fie schimbată, astfel încât așezarea și colectarea contribuțiilor să fie mai suplă, mai consecventă de-a lungul unui exercițiu fiscal, și de ce nu? - mai eficientă. Pe cale de consecință, cotele procentuale de contribuție ar putea fi chiar mai mici, pentru că s-ar strânge astfel destui bani, și nu am mai vorbi ca în prezent, cu groază, de creșterea în continuare a procentului de contribuție.

Practica fiscalizării încasărilor de peste an într-o singură lună calendaristică reprezintă un sport îndeobște îndrăgit și frecvent întâlnit în materia retrocedării de onorarii către avocații stagiari și către colaboratorii cu activitate dependentă.

Nu ne ferim de afirmația că pe termen mediu și lung, Casa de Asigurări a Avocaților este o instituție susceptibilă să falimenteze programatic, în ciuda excedentelor importante înregistrate până acum, dar aflate în plină eroziune, și cu atât mai mult cu cât regulile prudențiale de investiții, auditul și managementul profesionist al fondurilor în plasamente sigure și lichide lipsesc cu desăvârșire.

Am mai putea aminti și că profesia duce lipsă de normative clare și standardizate de exercitare a profesiei și atributelor de avocat la nivelul întregii țări, mai cu seamă în materia atestărilor de acte, al personalizării contractelor și împuternicirilor, al arhivării și casării de documente. Barourile se pasionează mai puțin de reglementarea unitară și exercițiul demn al profesiei și manifestă o predilecție pentru organizarea admiterii și definitivării în profesie a noilor veniți,. Examenele de admitere și de definitivat reprezintă o afacere extrem de profitabilă întrucât presupune colectarea de la avocați a unor taxe variate și oricum disproporționate față de nivelul oricăror prestații sau cheltuieli administrative pe care le-ar avea de suportat instituțiile receptoare.

De câștigat mai au și consilierii Barourilor care se implică total și sistematic în organizarea (nu fără scandal) a sesiunilor – două la număr pe an – de admitere și definitivat. Participând în calitate de examinatori, activitatea le este remunerată copios, putând câștiga oriunde între 9.000 și 15.000 de euro în decursul unui singur an! La aceste surse ocazionale de venit se mai adaugă veniturile din indemnizații, diurne, facilități, deconturi și gratuități, precum și mana periodică a participării la seminarii și conferințe internaționale despre care puțini știu și încă și mai puțini află.

9. În loc de concluzie

Lipsesc din păcate adevăratele repere morale și exemplul personal notabil în exercitarea demnă a profesiei de avocat, deși legile și statutele de organizare și funcționare abundă de principii și norme de conduită aplicabile membrilor profesiei.

La o privire critică și sinceră din interior, nu putem trece cu vederea faptul că printre avocați persistă jocul cu compromisul, dependența economică, evaziunea fiscală, dar și frica paroxistică (însă nu tocmai neîntemeiată) de reprimarea abuzivă a opiniilor dizidente de către unii lideri alienați de cei pe care sunt prezumați că îi reprezintă.

De cele mai multe ori, vanitatea umană și autosuficiența profesională, atunci când nu îi face pe cei mai mulți dintre colegii avocați insensibili la precaritatea organizării profesiei, îi împiedică cu siguranță să identifice și să soluționeze problemele de fond și de formă cu care ne confruntăm.

[1] Publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 32 din 01/03/1990

[2] Legea nr. 24/1921 pentru persoanele juridice a fost abrogată abia prin OG. nr. 26/2000 privind asociațiile și fundațiile.

[3] Legea nr. 51/1995 din 07/06/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat – Publicată inițial în Monitorul Oficial, Partea I nr. 116 din 09/06/1995

[4] În sensul că a fost instituit pe calea unei legi organice, pe care autoritățile fiscale nu au îndrăznit să o cenzureze.

[5] Expresie originală, aluzivă și rezonantă cu expresia *sportul de masă*.

[6] Promoția din care autorul acestor rânduri a făcut parte (1994-1998) a fost prima care a numărat peste 500 de cursanți la zi în anul întâi. Cu toate acestea, Facultatea de Drept din cadrul Universității București nu putea acomoda în amfiteatre mai mult de 350 de studenți, chiar grupați în 3 serii. Cât despre dascăli universitari, majoritatea aflați pe atunci în pragul pensionării (mulți deja decedați, emigrați, reprofilați), numai de bine...

[7] A se vedea: Decizia nr. 76/17 iunie 2005 a Consiliului UNB

http://www.unbr.ro/MATERIALE/D_76_17062005_CONS_UNBR.pdf

[8] <http://www.bota.ro/>

[9] <http://www.bota.ro/rezolutii-nup/>

[10] <http://www.bota.ro/politia-recunoaste/>

[11] Publicată în M. Of. nr. 559/23 iun. 2004.

[12] A se vedea reglementarea de la art. 1 alin. 3 în sensul că: „*Constituirea și funcționarea de barouri în afara U.N.B.R. sunt interzise. Actele de constituire și de înregistrare ale acestora sunt nule de drept.*”

<http://www.bota.ro/statutul-baroului-bucuresti/>

[14] Conform unei ambivalențe teoretice aflate încă în căutarea unui răspuns politic, Barourile de avocați reprezintă asociații de drept privat pe OG26/2000, în accepțiunea unora, asociații/instituții sui-generis în baza Legii 51/1995, după părerea altora.

[15] Art. 82. din Legea 51/1995 modificat prin art. I pct. 68 din Legea nr. 255/2004 - (1) La data intrării în vigoare a prezentei legi persoanele fizice sau juridice care au fost autorizate în baza altor acte normative ori au fost încuviințate prin hotărâri judecătorești să desfășoare activități de consultanță, reprezentare sau asistență juridică, în orice domenii, își încetează de drept activitatea. Continuarea unor asemenea activități constituie infracțiune și se pedepsește potrivit legii penale.

(2) De asemenea, la data intrării în vigoare a prezentei legi*) încetează de drept efectele oricărui act normativ, administrativ sau jurisdicțional prin care au fost recunoscute ori încuviințate activități de consultanță, reprezentare și asistență juridică contrare dispozițiilor prezentei legi.

(3) Prevederile alin. (1) și (2) nu se aplică profesiei de consilier juridic, care va fi exercitată potrivit dispozițiilor Legii nr. 514/2003 privind organizarea și exercitarea profesiei de consilier juridic.

(4) Consiliile și decanii barourilor au obligația și autorizarea să urmărească ducerea la îndeplinire a prevederilor alin. (1) și (2) și să ia măsurile legale în acest sens.

[16] <http://www.unbr.ro/rezoluti.htm>

[17] A se studia pe îndelete anteproiectul Legii profesiei legale astfel cum a fost propus de către Baroul București și ale cărui teze sunt publicate la

adresa http://www.unbr.ro/profesii_legale.htm

[18] Citat dintr-o scrisoare a sa către Asociația Magistraților din România din 02.08.2006, adresată doamnei Viorica Costiniu, devenită publică cam din întâmplare <http://tinyurl.com/kxu8d>

[19] http://www.unbr.ro/MATERIALE/RAPORT_CONSILIUL_CAA_CONGRES_2006.pdf

[20] A se vedea PAGINA MANIFEST - referitoare la modul scandalos în care a fost organizată și deturnată Adunarea Generală a Baroului București din 11 martie 2006. http://www.geocities.com/idobrinescu/Adunarea_BB.html

[21] Nici măcar statutul CAA nu impune ca cenzorii să fie economiști de profesie (a se vedea art. 132-133).

[22] Art. 12 alin. 4 din OUG 221/24.11.2000 publicată în M.OF. 610/28.11.2000 privind pensiile și alte drepturi de asigurări sociale ale avocaților, aprobată cu modificări prin Legea 452/2001.

[23] RAPORTUL UNUI DELEGAT la Congresul Avocaților - MAMAIA 29 iunie 2006. http://www.geocities.com/idobrinescu/RAPORT_CONGRES.htm

[24] Ne lăsăm astfel seduși seduși de termenul atribuit de Bota concepției imaculate a acestor instituții.

[25] Puteți accesa pe riscul dumneavoastră

<http://www.baroul-bucuresti.ro/Forum/Forum.asp>.

[26] Statut al profesiei de avocat din 25/09/2004 Publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 45 din 13/01/2005 (Actul a intrat în vigoare la data de 13 ianuarie 2005)

Cristi Danilet © All rights reserved.

Sursa internet :

<http://cristidanilet.ro/continut/carti-monografii/2006-raport-justitie/90-profesia-de-avocat>